

Allmänt

Kateterbehandling ska ordineras av läkare. Patientansvarig läkare ansvarar för om ren eller steril metod ska användas vid katetrisering av den enskilda brukaren/patienten. Viktigast är att kateterns sterilitet bevaras oavsett metod.

Basala hygienrutiner och aseptisk teknik ska tillämpas.

Använd undersöknings-/sterila handskar beroende på metod. Plastförkläde ska alltid användas.

Kvarliggande kateter

Urinvägsinfektion är en av de komplikationer som kan uppkomma i samband med KAD-behandling och risken ökar med ca 10 % för varje dygn som patienten har KAD. Vid permanent kateterbehandling eller vid upprepade urinvägsinfektioner kan suprapubisk kateter vara att föredra.

Oavsett ren eller steril metod är det viktigt med rengöring av underlivet före katetrisering. Använd intimtval, tvättkräm eller steril natriumklorid 9mg/ml.

Dokumentation

I journalen ska följande tas upp:

- Ordinerande läkare
- Indikation för kateter
- Beräknad liggetid
- Typ av kateter och storlek
- Mängd vätska i kateterballongen
- Uppgifter om insättningen
- Patientens egna iakttagelser och upplevelser av behandlingen

När patienten byter vårdform ska information om kateterbehandlingen rapporteras till mottagande vårdgivare.

Urinuppsamlingssystem

- Använd helst ett slutet urinuppsamlingssystem där påsen är tömningsbar.
- Byt påse så sällan som möjligt för att minska risken för infektion. Töm urinen i spoldesinfektor eller på toaletten.
- För uppegående patient används kort slang och nattetid kan större påse kopplas på som placeras under urinblåsans nivå. Undvik att ha påsen på golvet.

Urinprovtagning

- Ta prov på första morgonurinen då urinen stått i blåsan några timmar.
- Låt katetern vara avstängd i ½-1 timme och ta provet i första hand via urinuppsamlingspåse med provtagningsknapp där urinen aspireras med spruta utan kanyl. Om inte sådan påse används kan provtagning ske via steril spruta och kanyl som sticks in nedanför förgreningen av katetern.
- Desinfektera med klorhexidinsprit 5mg/ml eller 70 % etanol vid bägge tillfällena. Se tillverkarens rekommendation då man riskerar att skapa sprickor i materialet (silikon) i samband med punktionen.

Suprapubisk kateter

- Inläggning görs sterilt första gången av läkare. Därefter kan sjuksköterska utföra det i hemmet eller på hälsocentralen.
- Förband runt ingångshålet skyddar mot sekret. Byts vid dusch och när det fuktats.

Intermittent kateterisering

- Rengör underlivet med intimtål eller ljummet vatten. Undvik antiseptiskt medel då slemhinnan lätt blir uttorkad.
- På sjukhus rekommenderas färdigberedd kateter eller hydrofil kateter med sterilt vatten eller natriumklorid.
- I hemmet kan hydrofil kateter med kranvatten användas om man inte har färdigberedd kateter.

Blåssköljning

- Ska ske efter ordination i samband med grumlig och tjockflytande urin, stopp eller hematuri.
- Vanligtvis används NaCl att spola med. Använd gärna färdigt spolset (bälgspolset) Se till att ingen vätska blir kvar av det du spolat in.
- Anslut alltid en ren påse efter avslutad spolning.